

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ В ПІДГОТОВЦІ КЛІНІЦИСТА

25 квітня 2024 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2024

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС	89
Подсевахіна С.Л., Паламарчук О.І., Чабанна О.С., Мирний Д.П.	
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОНЛАЙН ФОРМ ОСВІТИ ТА ПРАКТИЧНІ КРОКИ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	91
Подсевахіна С.Л., Мочоний В.О., Доценко М.Я., Шехунова І.О.	
МАЙНДМЕПІНГ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ ТА ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ІСПИТУ КРОК.....	93
Приходько О.Б., Гавриленко К.В., Ємець Т.І., Попович А.П., Малєєва Г.Ю., Шеметенко О.О.	
ВИКОРИСТАННЯ ПРОГРАМИ «PHARMACY SIMULATOR» НА КАФЕДРІ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ ФАРМАЦІЇ	93
Ткаченко Н.О., Демченко В.О., Литвиненко О.В., Червоненко Н.М., Зарічна Т.П., Демченко В.О.	
МОВНИЙ СТАНДАРТ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	94
Турган О.Д.	
ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ.....	97
Усачова О.В., Сіліна Є.А, Воробйова Н.В., Білих В.М.	
ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ФІЛОСОФІЇ МЕДИЦИНИ В ФОРМУВАННІ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	98
Утюж І.Г., Спиця Н.В.	
ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ НАВЧАННЯ.....	100
Ясінський Р.М., Растворов О.А., Шальмін О.С.	

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФТИЗИАТРІЇ І ПУЛЬМОНОЛОГІЇ НА ДОДИПЛОМНОМУ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПАХ НАВЧАННЯ

Ясінський Р.М., доцент кафедри фтизіатрії і пульмонології
Растворов О.А., доцент кафедри фтизіатрії і пульмонології
Шальмін О.С., професор кафедри фтизіатрії і пульмонології

Ключові слова: фтизіатрія, паліативно-хоспісна медицина, пульмонологія, освітній процес, післядипломна освіта.

Війна створила виклики на всіх фронтах України, в тому числі, на освітній ниві. Особливе значення в повоєнні роки надається медичній галузі, а тому підготовка та перепідготовка кадрів для закладів охорони здоров'я стає пріоритетом номер один [1, 3, 4]. Враховуючи ті складності, які виникли внаслідок воєнних дій на території нашої держави, якість підготовки майбутніх спеціалістів має першочергове значення для закладів вищої медичної освіти. Освітній процес у медичному університеті передбачає поєднання теоретичних та практичних складових. Це можливо при застосуванні сучасних освітніх платформ [2, 5]. Матеріально-технічна база Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (ЗДМФУ), наявність оснащених укриттів на території університету та клінічних баз кафедри дозволяє проводити також очне навчання. Відповідно до чинного законодавства України, наказів ректора ЗДМФУ було організовано освітній процес на кафедрі фтизіатрії і пульмонології.

Освітній процес у 2023-2024 навчальному році на кафедрі фтизіатрії і пульмонології складається із додипломного та післядипломного етапів.

На додипломному етапі викладаються дисципліни: для студентів 3 курсу: Фтизіатрія з оцінкою результатів досліджень; для студентів 4 курсу: Фтизіатрія, Фтизіатрія з особливостями дитячого віку, курс за вибором Паліативно-хоспісна медицина; для студентів 5 курсу курс за вибором Актуальні питання пульмонології; для студентів 6 курсу: Паліативно-хоспісна медицина.

Традиційно вже освітній процес відбувається із використанням освітньої платформи MS Teams. Групи студентів створюються викладачами за делегій. В групи додається тематика занять, матеріали для підготовки. Заняття проводяться в режимі реального часу згідно розкладу. Близько половини – 2/3 заняття проводиться викладачами наживо у вигляді обговорення теми заняття, демонстрації студентам презентацій по темі та обговоренню, також демонстрації клінічних кейсів та їх обговоренню. Інша частина заняття присвячена виконанню індивідуальних завдань. Оцінку студент отримує згідно виконаного завдання та роботи на занятті під час розбору теми. При неможливості участі в обговоренні теми заняття онлайн, студент виконує практичне завдання та його робота оцінюється за результатом виконаної роботи. Усі студенти повинні також пройти онлайн-курс із самостійної роботи та виконати підсумковий тест, студенти 4 курсу виконують та захищають історію хвороби.

Особливістю цього навчального року є те, що частина студентів, які мешкають у м. Запоріжжя можуть очно відвідувати заняття на кафедрі. Для безпеки студентів та викладачів під час тривоги учасникам освітнього процесу пропонується пройти в укриття, яке знаходиться на території КНП Запорізький регіональний фтизіо-пульмонологічний лікувально-діагностичний клінічний диспансер ЗОР.

Викладачі працюють з тими студентами, які навчаються очно наживо протягом 1/2-1/3 часу заняття (залежно від розподілу студентів у групі на онлайн/офлайн частини, далі студентам пропонується самостійна робота з виконання завдання, а викладач працює дистанційно з онлайн-частиною групи.

Враховуючи тематику занять та побажання студентів щодо збільшення практичної складової навчання під час очних занять викладачами організовано демонстрацію процесу лабораторного дослідження мікобактерій туберкульозу; практичну роботу по роботі зі знімками КТ-рентгенограм органів грудної клітини; виконання фіт-тесту та правил експлуатації респіраторів; робота з пацієнтами різного профілю окрім традиційної організації проведення практичних занять.

Використання освітньої платформи MS Teams також дозволяє викладачам та студентам в умовах воєнного стану комунікувати, працювати із представленим наочно навчальним матеріалом (рентгенівські та КТ-знімки пацієнтів, результати аналізів), демонструвати презентації за темами занять (студенти 6 курсу із предмету паліативно-хоспісна медицина), брати участь у дискусіях.

На післядипломному етапі на кафедрі проводиться навчання лікарів-інтернів з предметів Туберкульоз, Фтизіатрія; лікарів-курсантів. Інтерни навчаються очно. Курсанти — онлайн, проте, не виключається можливість очного навчання.

Для лікарів-курсантів на кафедрі організовано вторинні спеціалізації з пульмонології, фтизіатрії; цикли тематичного удосконалення з різних тематик:

«Сучасні аспекти діагностики та лікування хворих на туберкульоз» (50 балів).

«Особливості ведення пульмонологічних хворих» (50 балів).

«Актуальні питання діагностики, диференційної діагностики та профілактики туберкульозу» (50 балів).

«Вибрані питання пульмонології» (50 балів).

«Організація протитуберкульозних заходів в сучасних умовах» (50 балів).

«Актуальні питання туберкульозу та ВІЛ/СНІДу в сучасних умовах» (50 балів).

«Комплексне лікування хворих на туберкульоз із супутніми захворюваннями» (50 балів).

«Диференційна діагностика туберкульозу та захворювань органів дихання» (50 балів).

«Організація протитуберкульозних заходів в сучасних умовах» (50 балів).

«Туберкульоз у дітей: розповсюдженість, особливості діагностики та клінічні варіанти перебігу» (50 балів).

«Диференційна діагностика туберкульозу та захворювань органів дихання» (50 балів).

«Актуальні питання діагностики, диференційної діагностики, профілактики та ведення хворих на туберкульоз» (50 балів).

«Вибрані питання пульмонології» (50 балів).

«Актуальні питання туберкульозу та ВІЛ / СНІДу» (50 балів).

«Актуальні питання бронхолегеневої патології» (50 балів).

Також на кафедрі організовано фахові школи:

«Питання диференційної діагностики туберкульозу легень» (20 балів).

«Питання діагностики та диференційної діагностики неспецифічних захворювань органів дихання» (20 балів).

При викладанні лікарям-курсантам робиться акцент на практичній складовій: демонстрація та обговорення клінічних випадків; КТ, рентгенограм, результатів лабораторних обстежень, тощо.

Висновки. У Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті створено всі умови для організації освітнього процесу за змішаним форматом на кафедрі фтизіатрії і пульмонології в умовах воєнного стану. Для покращення якості освітнього процесу в умовах воєнного стану кафедра пропонує збільшити частку студентів, які прагнуть навчатися очно та по можливості виділення їх в окремі групи.

Список літератури.

1. Боярська, Л. М., Городкова, Ю. В. Особливості освіти на післядипломному етапі з педіатрії в Запорізькому державному медичному університеті у військових умовах. // In Colloquium-journal. 2023. No. 1 (160). - P. 32-35. Голопристанський міськрайонний центр зайнятості.

2. Деякі практики кращого світового досвіду дистанційного навчання: до питання організації освітнього процесу в медичних закладах освіти України на тлі масштабної військової агресії / Г. Ю. Будко, О. О. Марусич, Н. І. Корильчук, О. В. Мазур // Академічні візії. – 2023. – Вип. 17. – URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/255>.

3. Кілеєва О. П. Організація навчального процесу в медичному фаховому коледжі ЗДМУ під час дії правового режиму воєнного стану в Україні / О. П. Кілеєва // Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості : матеріали II Всеукр. дистанційної наук.-практ. конференції, м. Запоріжжя, 23 січня 2023 р. / під ред. Т. Ю. Четвертак. - Запоріжжя, 2023. – С. 79-82.

4. Особливості організації навчального процесу здобувачів вищої освіти і лікарів-інтернів за фахом «Внутрішні хвороби» під час запровадження військового стану в Україні / В. С. Волянська, Ю. В. Прокопчук, Е. В. Серафімова та ін. // Вісник науки та освіти. – 2023. – № 3 (9). – С. 344–351.

5. Попова О. І., Ільїна-Стогнієнко В. Ю., Герасименко О. А. Успішні кейси дистанційного навчання в медичних закладах освіти України в період воєнного стану // Академічні візії. 2023. Вип. 18. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7774504> АКАДЕМІЧНІ ВІЗІЇ Випуск 18/2023